



Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK GEDIFFERENTIEERD TOEZICHT

Basisschool Kerensheide

Plaats : Stein Lb
BRIN nummer : 10HU|C1
Onderzoeksnummer : 291366
Datum onderzoek : 16 januari 2017
Datum vaststelling : 20 februari 2017

SAMENVATTING

Basisschool Kerensheide heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

De belangrijkste bevindingen zijn hieronder weergegeven:

- De leraren gebruiken moderne methoden, maar moeten deze doordachter inzetten;
- De leraren hebben de vorderingen van de leerlingen voldoende in beeld en geven zorg als dat nodig is;
- De leraren leggen duidelijk uit; de leerlingen kunnen nog beter meedoen met de lessen;
- De school zorgt voor een veilige leeromgeving;
- De leerresultaten zijn van voldoende niveau;
- De school weet wat haar eigen kwaliteit is, maar het is niet duidelijk of dat past bij de eigen ambitie;
- De directie en het team werken samen aan de schoolontwikkeling;
- De school legt verantwoording af, maar gebruikt anderen nog te weinig als kritische vriend.

Hoe verder?

Wij hebben met het bestuur geen afspraken hoeven te maken dat iets verbeterd moet worden. We nemen de school op in de nieuwe ronde van onderzoeken over vier jaar.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen een pilot-onderzoek met een concept-waarderingskader. Dit kader is in juni 2016 bijgesteld. Vanaf 24 oktober krijgen scholen een onderzoek met dit bijgestelde onderzoekskader voor 2017. Zo ook basisschool Kerensheide. Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Voorafgaand aan en op 16 januari 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een korte presentatie door de school;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan een van deze artikelen, geven wij een herstelopdracht. Deze is dan te vinden in hoofdstuk 2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op basisschool Kerensheide. Er is een hoofdstuk 2 opgenomen indien er verbeterafspraken met het bestuur zijn gemaakt vanwege wettelijke tekortkomingen. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE EN VERVOLG

Op alle onderzochte standaarden is de basiskwaliteit aanwezig. Er is geen reden om van het basisarrangement af te wijken. Vele ontwikkelingen zijn gaande en er liggen nog voldoende kansen om de kwaliteit verder te verbeteren.

De school heeft afgelopen schooljaar te maken gehad met een directiewisseling en daarop volgende verbetering van het professioneel werkklimaat. In gang gezette ontwikkelingen, zoals het gebruik van coöperatieve werkvormen en handelingsgericht werken, waren weggezakt of vertraagd. De directeur heeft prioriteiten gesteld en met het team een realistisch geheel van verbeteractiviteiten gekozen. De ontwikkelingen zijn waarneembaar en de wil en inzet om te verbeteren is bij het team aanwezig.

Binnen het onderwijsproces zijn nog tal van kansen om de kwaliteit te versterken. De onderwijsbehoeften en leerstijlen van de leerlingen vragen om meer complexe pedagogische-didactische vaardigheden. Niet alle leraren zijn daar al even vaardig in.

Met het oog op de komende samenwerking met een collegaschool is het ook van belang na te gaan denken wat het onderscheidend vermogen van de nieuwe school moet gaan worden. Dat zal helpen bij het kiezen van de verbeteractiviteiten voor de komende jaren.

Afspraken over het vervolgtoezicht

Er zijn geen wettelijke tekortkomingen in de onderwijskwaliteit of de onderdelen die in het kader van het programmatisch handhaven zijn beoordeeld. De school zal over vier jaar weer in de bezoekplanning worden opgenomen.

3 RESULTATEN ONDERZOEK BASISCHOOL KERENSHEIDE

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en resultaten van het onderzoek.

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces		Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod		•	
OP2	Zicht op ontwikkeling		•	
OP3	Didactisch handelen		•	

Onderwijsproces

Een eigentijds aanbod waarbij methoden nog in hoge mate sturend zijn

De school heeft dit schooljaar een nieuwe taalmethode in gebruik genomen. Samen met de methoden voor lezen en rekenen-wiskunde beschikt de school over een eigentijds aanbod. Deze methoden helpen de leraren bij het differentiëren naar niveau en tempo tijdens de lessen. Zoals de directie zelf ook al heeft geconstateerd, zouden methoden meer gebruikt moeten worden als hulpmiddel om goed taal-, lees- en rekenonderwijs te verzorgen. Dit veronderstelt kennis van de onderliggende leerlijnen en een beredeneerde keuze van de instructie en oefenopgaven die passen bij het lesdoel. Nu zijn de activiteiten uit de methoden vaak nog leidend in het lesverloop. De school wil vanaf volgend schooljaar een aanbod met betrekking tot wetenschap en techniek gaan verzorgen via het project STEM-II. Voor de leerlingen van groepen 1 tot en met 4 biedt de school een senso-motorisch programma aan ter stimulering van de cognitieve ontwikkeling. Voor zowel het aanbod voor wetenschap en techniek, als voor senso-motorische stimulering geldt dat het een afweging verdient in het licht van de visie van de school. Als het daarin past zou het in de volle breedte aangeboden moeten worden, zo niet dan is een bezinning op zijn plaats.

Alle leerlingen in zicht en zorg voor wie het nodig heeft

Door middel van een gestructureerd volgsysteem houden de leraren de vorderingen van de leerlingen nauwgezet bij. Door middel van toetsanalyses en de in beeld gebrachte onderwijsbehoeften van de leerlingen, plannen de leraren welke instructie en verwerking het best past. Dat leggen ze vast in halfjaarlijkse didactische groepsplannen voor lezen, spelling en rekenen. Voor leerlingen met tegenvallende vorderingen wordt nader onderzocht wat daarvan de oorzaak kan zijn en welk zorg nodig is. De resultaten van dit onderzoek staan in een 'kindkaart'. Tot nog toe heeft de interne begeleider een groot aandeel in het opstellen van de handelingsplanning voor zorgleerlingen. Daarvoor zijn verschillende formats in gebruik, die elkaar ook wel overlappen.

Hierin zou een keuze gemaakt kunnen worden. Het is de bedoeling dat de leraren in de toekomst geheel zelf de handelingsplanning opstellen en zich daarbij laten adviseren door de intern begeleider. De wijze waarop zorg wordt gegeven is vastgelegd in diverse documenten, die enige overlap met elkaar vertonen. Hier zou een keuze gemaakt kunnen worden.

De ouders met wie is gesproken, zijn tevreden over de wijze waarop de school de vorderingen van de leerlingen in beeld brengt, dit communiceert met de ouders en over de zorg die gegeven wordt. Desondanks zijn er binnen de school acties ondernomen om de expertise binnen het team te verbreden. Nu is er alleen een leesspecialist; daar komen een reken- en een gedragspecialist bij.

Duidelijke uitleg; een actievere rol voor de leerling gewenst

Aan de hand van de methoden en volgens het model van directe instructie leggen de leraren de lesstof duidelijk uit aan de leerlingen. Het lesdoel wordt duidelijk aangegeven. Conform de groepsplannen geven de leraren een verkorte, een basis of juist een verlengde instructie. De verwerkingsopdrachten zijn ook aan het niveau van de leerlingen aangepast.

De betrokkenheid van de leerlingen kan versterkt worden. Dat kan door meer interactie met de leerlingen tijdens de uitleg, meer toepassing van coöperatieve werkvormen en leerlingen meer te benaderen als eigenaar van hun eigen leerproces. Deze aandachtspunten zijn niet nieuw, maar er zijn grote verschillen tussen de leraren.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	

Schoolklimaat

Veiligheid heeft de blijvende aandacht van de school

De school voldoet aan de Wet Veiligheid op School die sinds augustus 2015 geldt. Ze heeft een veiligheidsbeleid, waarin wordt uitgelegd hoe de school incidenten probeert te voorkomen en hoe ze deze oplost als ze zich toch voordoen. Tot dit beleid behoren ook een anti-pestbeleid en beleid hoe om te gaan met sociale media. De school beschikt tevens over een vertrouwenspersoon. Tevens heeft een andere leraar de taak van conflictbemiddelaar. De leerlingen met wie is gesproken kunnen goed uitleggen wat ze van beide leraren mogen verwachten. In de nieuwe wet wordt ook verwacht dat de school jaarlijks de veiligheidsbeleving van de leerlingen in beeld brengt. De school gebruikt daarvoor een gestandaardiseerd instrument, dat volgens de school voldoende informatie geeft over wat in de wet wordt bedoeld. Zowel de leerlingen als de ouders met wie is gesproken geven aan dat er maar

weinig gepest wordt en de leraren adequaat handelen bij pestgedrag. Dat pesten maar weinig voorkomt is mede het gevolg van de beloning van positief gedrag. De school gebruikt hiervoor de aanpak van School Wide Positive Behavior Support (SWPBS).

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten		•		

Onderwijsresultaten

Leerresultaten zijn van voldoende niveau

De schoolscores op de eindtoets van basisschool Kerensheide liggen de afgelopen drie schooljaren binnen de bandbreedte van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. De prestaties voor taal, rekenen en wereldoriëntatie van de schoolverlaters liggen daarmee op het verwachte niveau. Het team geeft aan dat het steeds moeilijker wordt om het niveau te handhaven, vanwege veranderende onderwijsbehoeften en leerstijlen van de leerlingenpopulatie. Het is juist daarom dat het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren mee moet bewegen en er nog wel kansen liggen om de kwaliteit te verbeteren.

Er liggen tevens nog kansen om op meer leer- en ontwikkelingsgebieden de opbrengsten van het onderwijs in beeld te brengen. Daarbij valt te denken aan de mondelinge taalvaardigheden, sociale competenties en in de toekomst de opbrengsten van wetenschap en techniek.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur		•	
KA3	Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteit in beeld; ambitie onduidelijk

De school heeft zicht op haar eigen kwaliteit en verbetert deze op planmatige wijze. Aan de hand van analyses van leerresultaten, bevindingen van lesbezoeken, evaluaties van verbeteractiviteiten en tevredenheidspelingen is beschreven welke kwaliteit de school heeft gerealiseerd en waar nog verbeteractiviteiten gewenst zijn. De verbeteractiviteiten van dit schooljaar zijn nader uitgewerkt in het jaarplan 2016-2017. De conclusies van de school en de

verbeteractiviteiten die zijn gestart en worden voorzien, komen in hoge mate overeen met onze bevindingen tijdens dit onderzoek.

De visie van de school, 'Een Sociale Structuur School met oog voor Talent', is in 2015 opgenomen in het schoolplan. Deze visie is in de huidige invulling van het onderwijs niet expliciet waarneembaar en het draagvlak bij de huidige directie en team is niet overtuigend. Begin 2015 verkeerde de school in een roerige periode. Sindsdien is er sprake van verbetering. Na een interimperiode in 2015-2016 is de huidige directeur vast benoemd aan basisschool Kerensheide. In de afgelopen vijf jaar is de leerlingenpopulatie met een derde afgenomen en dit schooljaar gaan vier leraren met (vervroegd) pensioen. Vanwege de krimp en moeilijker wordende exploitatie is de beslissing genomen dat de school gaat samenwerken met een naburige collegaschool. Er zijn genoeg redenen om met de collegaschool na te denken over welk onderscheidend vermogen de nieuwe basisschool moet hebben ten opzichte van de andere basisschool in Stein en welke ambities passen bij de leerlingenpopulatie.

Samen de schouders er onder

De kwaliteitscultuur binnen het team van basisschool Kerensheide is groeiende. Toen de huidige directeur als interim-directeur begon was er onvoldoende samenwerking binnen het team en met de directie. Er is flink gewerkt aan teambuilding en duidelijkheid rondom leiderschap. Er is inmiddels sprake van een professionele houding en omgang en de taken en verantwoordelijkheden van eenieder zijn duidelijk. Daarop wordt men ook aangesproken. In een recente tevredenheidsmeting laat het personeel zien dat men positief staat tegenover de huidige ontwikkelingen en invulling van het onderwijskundig leiderschap. Zowel collectieve als individuele professionalisering is in gang gezet en specialistische expertise wordt nu en in de toekomst meer ingezet.

School legt verantwoording af, maar kan nog actiever de kwaliteitsdialoog aan gaan

In jaarverslagen, trendanalyses en managementrapportages legt de directie verantwoording af over de opbrengsten en bedrijfsvoering van de school aan medezeggenschapsraad en het College van Bestuur. Veel informatie is ook terug te vinden op de website van de school. Voorts communiceert de school veelvuldig digitaal met de ouders over dagelijkse activiteiten en gebeurtenissen. De kwaliteit van de jaarverslagen kan nog versterkt worden door ook eigen oordelen over de kwaliteit van onderdelen van het onderwijsproces op te nemen. De school beschikt namelijk wel over deze informatie.

Waar zeker nog ruimte voor verbetering aanwezig is, is het organiseren van tegenspraak. Nu nog wordt te weinig actief om een kritische reflectie gevraagd op de gerealiseerde kwaliteit. Het is nu nog vooral informeren. Om een goede

dialogo te kunnen voeren, zal de beschikbare informatie ook nog rijker en breder ingevuld moeten gaan worden.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Kerensheide.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Basisschool Kerensheide kan zich vinden in het behaalde resultaat van het kwaliteitsonderzoek en herkent en erkent de uitkomsten van het onderzoek alsmede de aanbevelingen. We hebben het onderzoek als prettig en waardevol ervaren. Het rapport van het kwaliteitsonderzoek geeft een goede weergave van de huidige situatie en de ontwikkeling van de school. Het heeft ook bijgedragen aan het aanscherpen van onze doelen.

Een belangrijk aandachtspunt is de herijking van onze visie. Deze willen we sterker vertalen naar ons handelen, zodat de visie expliciet waarneembaar wordt in het onderwijs dat wij bieden. Ook ons huidige aanbod van sensomotorische stimulering en het toekomstig aanbod van wetenschap en techniek gaan we spiegelen aan genoemde visie. Inzetten op talentontwikkeling van kinderen en medewerkers zal een belangrijk aandachtspunt worden.

Om de kwaliteitscultuur te verbeteren wordt een verdere professionalisering op collectief en individueel niveau gerealiseerd, opdat we meer gebruik kunnen maken van elkaars expertise en talenten. Collega's worden o.a. geschoold in meer- en hoogbegaafd, rekenen en wetenschap & techniek.

Met betrekking tot handelingsgericht werken streven we naar eigenaarschap van leerkrachten, waarbij een doelgerichte en efficiënte werkwijze voorop staat. Zelf analyseren, evalueren en doelen stellen wordt versterkt.

In de toekomst willen we ook leerlingen actiever gaan betrekken bij het onderwijsproces en hen medeverantwoordelijk maken voor hun eigen ontwikkeling. Hiervoor gaan we gebruik maken van coöperatieve werkvormen en onze methodes vooral inzetten als hulpmiddel om goed onderwijs te verzorgen.

In de rapportage naar kinderen en ouders liggen nog kansen om de opbrengsten van meer leer- en ontwikkelingsgebieden in kaart te brengen. Ouders meenemen als educatief partner, maar ook als kritische vriend is eveneens een belangrijk doel. Het vormen van een ouderpanel kan daarbij helpen. Omdat veiligheid blijvende aandacht behoeft, wordt het model van de Effectieve Conflicthantering volledig geïntegreerd in de aanpak van School Wide Positieve Behavior Support.

Naar de toekomst liggen er kansen in de samenwerking met een naburige school. Als er duidelijkheid is omtrent de samenvoegingsvorm wordt het proces van samenvoeging opgepakt waarbij het onderscheidend vermogen van de school een belangrijk doel wordt.